

OSNOVNA ŠOLA TREBNJE
Kidričeva ulica 11

ADOLF HITLER

Trebnje, šolsko leto 2008/2009

KAZALO VSEBINE

1 UVOD.....	2
2 ŽIVLJENJEPIŠ.....	3
2.1 Rodbina in mladost.....	3
3 OTROŠTVO.....	4
4 VPOKLIC V VOJSKO.....	5
5 NOVEMBRSKE DEMONSTRACIJE.....	6
6 NOV ZAČETEK.....	9
7 PIVNIŠKI PUČ.....	11
8 PONOVA ORGANIZACIJA NSDAP IN KNJIGA MEIN KAMPF.....	12
9 VELIKA DEPRESIJA.....	14
10 NEMCI IZVOLJO NACISTE V REICHSTAG.....	16
11 HITLER KANDIDIRA ZA PREDSEDNIKA.....	17
12 HITLER JE IMENOVAN ZA NEMŠKEGA KANCLERJA.....	18
13 HITLER JE POSTAL DIKTATOR.....	20
14 PRVE OSVOJITVE.....	22
15 1. SEPTEMBER 1939.....	24
16 ZAKLJUČEK.....	27
17 VIRI IN LITERATURA.....	28

KAZALO SLIK

1 UVOD

Predstavil bom diktatorja nacistične Nemčije, Adolfa Hitlerja. O njem ne vem veliko, a upam da mi bo po opravljeni nalogi veliko bolj jasno kaj pravzaprav je bil.

Življenje človeka, katerega želja po oblasti je umorila približno 50 milijonov zemljanov, se je začelo 20. aprila 1889 ob 18.30 v mestecu Braunau am Inn na meji Avstro-ogrskega cesarstva.

2 ŽIVLJENJEPIS

2.1 Rodbina in mladost

Rodil se je 20. aprila 1889 v mestecu Braunau am Inn, 90 km zahodno od Linza, v deželi Zgornja Avstrija, takrat na meji Avstro-Ogrske. Oče Alois Hitler, rojen kot Alois Schicklgruber, je bil carinski uradnik, mati Klara Pölzl pa očetova nečakinja in tretja soproga. Oče Alois Schicklgruber, nezakonski sin Marije Anne Schicklgruber (včasih pisano Schickelgruber), je že štiridesetleten prevzel priimek svojega krušnega očeta Johana Georga Hiedlerja v spremenjeni pisavi. O rodu Adolfa Hitlerja so se pogosto širile z dokazi slabo podkrepnjene razlage, po katerih naj bi bili njegovi predniki judovskega rodu. Danes je znano, da so takšne razlage neosnovane.

Alois Hitler je imel skupno šest otrok, od katerih sta odrasla le Adolf in najmlajša sestra Paula. Očeta je Adolf Hitler v življenjepisu *Mein Kampf* sam opisal kot »vzkipljivega tirana«, vendar ni navedel ravnanja, ki bi bilo do otrok bolj trdo, kot je bilo takrat v navadi. Po pričevanjih znancev je bil oče Alois do žene in otrok hladen in grob. Že možnost, da bi bil Adolf Hitler delno judovskega rodu, mu je v kasnejšem bolestnem protijudovstvu morala biti v breme.

Slika 1: Adolf Hitler (http://sl.wikipedia.org/wiki/Adolf_Hitler)

3 OTROŠTVO

Adolf Hitler je v Linzu dokončal pet let osnovne šole, njegova najljubša igra pa je bila kavboji in Indijanci in knjige Karla Maya o Old Shatterhandu. Že takrat se je pokazalo njegovo veselje do slikanja, še posebej do skiciranja stavb, in zanimanje za nacionalizem, kar je pravzaprav bila lastnost številnih ob meji živečih Avstrijcev, ki so svojo lojalnost naklonili ne Habsburški monarhiji temveč nemški cesarski hiši Hohenzollern in carju Wilhelmu. Živel je tudi v internatu na Štajerskem, leta 1907 pa se je preselil na Dunaj, kjer se je preživljal s prodajanjem svojih slik in risb, z oblikovanjem plakatov in oglasov, a oba poskusa, da bi ga sprejeli na Akademijo za grafične umetnosti, sta neslavno propadla. Hitlerju je to zagotovo zagrenilo življenje. Obenem mu je istega leta umrla ljubljena mati in, naključje ali ne, doktor, ki je ni mogel rešiti, je bil Jud.

Slika 2: Hitler kot otrok

(http://sl.wikipedia.org/wiki/Adolf_Hitler)

4 VPOKLIC V VOJSKO

Ker je bil nezadovoljen z razmajanim in multinacionalnim Habsburškim cesarstvom, se je leta 1913 izognil vpoklicu v vojsko in pobegnil v München, kar pa ne pomeni, da je bil strahopetec. Njegova emigracija v Nemčijo je bila politično prisilna. Ob izbruhu I. svetovne vojne se je takoj prijavil v bavarsko armado, pričevanja pa pravijo, da je bil nenavaden vojak, osamljen, nemaren in nediscipliniran, obenem pa ga opisujejo kot vedno pripravljenega na akcijo. V presledkih med bojevanji je znal izvleči svoje vodne barvice in slikal prizorišče vojne. 7. oktobra 1916 je bil ranjen v bitki pri Somi in bil hospitaliziran v Nemčiji. Po okrepitvi so mu naložili lažje naloge v Münchnu. Tu je naletel na apatijo in protivojno vzdušje med civilisti, za kar je krivil Jude ter menil, da namerno širijo nezadovoljstvo in

spodkopavajo nemški vojni trud. Da bi pobegnil iz apatije, je zaprosil za vrnitev na fronto, kamor je odšel marca 1917. Bil je celo odlikovan z železnim križcem, kar je v njegovi klasi med pehoto bila redkost in poročnik, ki ga je priporočal, je bil Jud. Za Nemčijo izrazito poniževalno premirje je Hitler pričakal v bolnišnici, ker se je zastrupil z iperitom, in ta akt ter "izdaja civilne politike" sta nanj izredno vplivala. Postal je razočaran, zagrenjen in tako kot vsi vojaki se je spraševal o smislu dolge vojne. Žrtve, ki so padle za Nemčijo so bile zaman in Nemci so se počutili izdane, kar so pozneje pokazale novembrske demonstracije.

Slika 3: V vojski (http://vsebine.svarog.org/index.php?page_id=124)

5 NOVEMBRSEKE DEMONSTRACIJE

10. novembra je starejši pastor v bolnišnici razglasil, da sta cesar in Hohenzollerni padli ter da je Nemčija postala republika. Vojne je bilo konec. Zavezniki so prebili nemško obrambno linijo in nemško poveljstvo je 29. septembra spoznalo neizogibnost poraza. Od vlade je zahtevalo naj sklene premirje. Nato je v Nemčijo novembra prišlo do upora v vojski, zlasti v mornarici, nato pa do revolucije, kar je Nemčijo prisililo h kapitulaciji. Cesar Viljem II. se je 9. novembra odpovedal kroni, nova vlada pa je pristala na mirovne pogoje in podpisala premirje 11. novembra v mestu Compi`egne v severni Franciji, čemur je sledila versajska pogodba. Zaradi učinkovite britanske blokade in močne britanske in francoske vojske, zaradi vstopa ZDA v vojno, političnih nemirov doma in lakote, propadle ekonomije, vstaje med marinci in zaradi porazov na bojiščih so zahteve nemških generalov po premirju bile

razumljive. Takratna napaka do Nemčije je bila tudi v tem, da Nemci niso morali priznati poraza, kar je na mišljenje Nemcev imelo velik vpliv, saj so ti menili, da vojne niso izgubili, temveč so bila kriva domača izdajstva in znana teorija "nož v hrbet".

Politiki, ki so podpisali novembrsko premirje, so postali znani kot novembrski zločinci. Po podpisu premirja v zmagovitih državah ni vladala evforija. Winston Churchill je ob koncu vojne v enem stavku povedal vzrok za tako razpoloženje: "Zmaga je bila kupljena za tako visoko ceno, da se skoraj ne more razlikovati od poraza." Iz bolnišnice se je Hitler napotil nazaj v München, kjer je delal za armado in pazil na skrajneže v nemirnem mestu, ki je doživljalo številne politične vstaje. Leve marksistične skupine so reklamirale rusko revolucijo in se srečevale z napadalnimi desnimi nacionalisti - freikorpsi - skupaj z rednimi vojaškimi linijami. 28. junija 1919 so v Versaillesu podpisali sporazum in Nemčija je morala v 50 letih plačati vojaško odškodnino 126 milijard zlatih mark in sprejeti odgovornost, ker je začela vojno. Odpovedati se je morala Poljski in Franciji, vojsko pa so omejili na 100.000 mož ter ji prepovedali podmornice in vojaška letala. V sklopu svoje naloge odkrivanja nevarnih političnih organizacij, ki bi lahko širile marksistični vpliv, je septembra 1919 moral preiskati majhno skupino, ki se je imenovala Nemška delavska stranka (DAP - Deutsche Arbeitpartie). Eden od voditeljev je bil ključavničar Anton Drexler in Hitler se mu je leta 1919 tudi pridružil. Drexler mu je na prvem srečanju dal svoj štirideset stranski pamflet *Moje politično prebujanje*, ki je odražalo Hitlerju podobno politično razmišljanje - nastanek močne nacionalistične, militarne, antižidovske stranke, ki bi jo sestavljali delavci.

Hitler je pozneje v *Mein Kampf* napisal, da stranka razen nekaj navodil ni imela ne programa, ne letakov, ničesar.

Prepričal se je, da je prišel čas za korak, najbolj odločilen v njegovem življenju. Organizacija, v kateri je Hitler postal eden najvplivnejših članov, se je leta 1920 preimenovala v nacionalsocialistično nemško delavsko partijo (NSDAP - Nationalsozialistische Deutsche Arbeitpartie) in se do leta 1923 povezala z ostalimi štirimi domoljubnimi zvezami bavarske prestolnice, obenem pa je imela stike z razočaranim vojnim junakom, generalom Erichom Ludendorffom. Njihov program je zahteval revizijo versajskega sporazuma in vrnitev ozemelj, zgubljenih z mirovnim sporazumom (delov Poljske, Alzacije in Lorene) obenem pa tudi združitev vseh Nemcev v eni sami državi. V novi nemški državi Judi ne bi dobili državljanstva in ne bi smeli zasedati državnih služb. Tiste Jude, ki so se priselili po letu 1914, naj bi celo izgnali, čeprav so se številni v I. svetovni vojni pogumno borili na nemški strani.

Četudi bi naj partija združevala nacionalistične in socialistične elemente, je sporno, ali smemo Hitlerjevemu sveto nazoru reči nacionalsocializem. Pravilneje bi ga bilo imenovati

nacionalizem in antisemitizem. NSDAP je celo postavil zahtevo, da bi vojne dobičke zaplenili, nezasluzene dohodke odpravili, koncerne nacionalizirali, veleblagovnice pa postavili pod nadzor mest - korist od vsega tega bi imel majhen človek.

A ker si je stranka želela pridobiti glasove srednjega sloja, se je temu programu odkrito odpovedala in edini, ki naj bi bili razlaščeni, bi bili Judje.

Slika 4: Winston Churchill (http://www.solarnavigator.net/history/winston_churchill.htm)

V Münchnu je Hitler spoznal številne ljudi, poznejše prijatelje in tvorce Tretjega rajha, ki so z njim delili prepričanje, da je bila Nemčija izdana in da se zdaj sooča z rdečo nevarnostjo. Hermann Göring, slavni pilot iz I. svetovne vojne, ki je imel zveze med buržoazijo; Alfred Rosenberg, ideolog gibanja; Rudolf Hess, ki je med vojno služil v Hitlerjevem polku, in družina izdelovalcev klavirjev Bechstein ter Ernst Röhm iz münchenskega vojaškega štaba, ki je med člane privabljal nekdanje vojake in pripadnike freikorpsa (njih so uporabljali za zatiranje revolucionarnih vstaj nemške levice) in s tem postavil temelje SA (Sturmabteilung), nacistične polvojaške organizacije jurišnih odredov, so postali temeljni ljudje njegove politike.

Slika 5: Simbol SA (http://www.adl.org/hate_symbols/Sturmabteilung.asp)

6 NOV ZAČETEK

Adolf Hitler nikoli ni imel redne službe in njegovo življenje je do priključitve DAP potekalo leno in v revščini. Zato se mu je priključitev stranki zdela kot življenjska priložnost in pri tridesetih letih se je Hitler hudičevo potrudil, da bi njegov trud obrodil s plodom. Da bi v stranko privabil nove člane, je začel pripravljati povabila, ki so jih člani stranke dajali svojim prijateljem, pa vendar so prišli le maloštevilni. Nato je dal oglas v antijudovski časopis, obenem pa je srečanje preselil v klet pivnice, ki je lahko sprejela okoli sto ljudi. Četudi so njegovi strankarski prijatelji bili skeptični, ali se bo klet res lahko napolnila, jih je na srečanje 16. oktobra 1919 prišlo čez sto. Lahko bi rekli, da se je stranka rodila. Na tem srečanju je Hitler doživel ogromen uspeh, ki ga je tudi finančno izkoristil. Povabil je ljudi, naj prispevajo

denar za obstoj stranke in zbrali so 300 mark. Denar so porabili za letake in reklamo, Hitler pa je postal najpomembnejši mož stranke. V svojih govorih je napadal versajsko pogodbo in krivil Jude za nemške težave. Prisotnost na govorih je kmalu narasla na več sto ljudi. Za pomoč pri propagandi je rekrutiral mladega moža, ki ga je poznal že iz vojske - Ernsta Röhma, ki je ob njegovem vstopu na oblast igral pomembno vlogo. Stranki so se pridružili številni odtujeni, pravice žejni vojaki in vojaki, ki so sovražili mir, ki ga je prinesla versajska pogodba.

Hitler je prav tako opazil povečevanje števila marksistov, ki so celo pretekli število članov DPA v rajhu. Zato je v svoje govore vključil tudi antimarksistične govore, ter je marksiste enačil z Judi. Izdali so tudi svojih Petindvajset točk, ki so govorile o združitvi vseh Nemcev v velikem nemškem rajhu, zavrnitev Versajske pogodbe, zahtevali so dodatne prostore za širjenje nemškega ljudstva in državljanstvo le na osnovi rase - izključili so Jude, saj ti niso Nemci, preobrazbo izobraževalnega sistema, versko svobodo razen za tiste vere, ki ogrožajo nemško raso, in možno centralno vlado. DPA se je preimenovala na osnovi Hitlerjeve pobude, da bi vključevala tudi naziva nacional-socializem. Ob koncu leta 1920 je stranka imela okoli 3000 članov. Proti Hitlerjevemu terorju so se sicer obrnili nekateri člani stranke, med njimi tudi Anton Drexler, a je Hitler dosegel, da je 29. julija 1921 postal voditelj nacistične stranke. Aprila 1921 sta zmagovalki vojne, Anglija in Francija, Nemčiji izstavili račun plačila vojne odškodnine. Račun, 33 milijard dolarjev, je takoj povzročil veliko inflacijo. Kajti četudi je bila ustava weimarske republike napisana v najboljšem duhu, je bila demokracija ves čas ogrožena. Država je bila v povojnih letih finančno nestabilna in politika načrtne inflacije, s katero se je oblast želela izogniti plačilu reparacij, je pripeljala do propada nižjega in srednjega sloja. Njihovo nezadovoljstvo in poskusi državnih vstaj in udarov, so državo slabili. Do poplačila je marka veljala 4 marke za dolar, po reparaciji leta 1922 pa 400 mark za dolar. Vlada je zahtevala odložitev plačila, kar so Francozi dobili.

Nemci kljub temu niso plačali, zato so Francozi januarja 1923 okupirali nemško industrijsko razvito Porurje in s tem skušali doseči plačilo reparacij, vendar so se leta 1925 umaknili.

Slika 6: Oglas v časopisu
(http://vsebine.svarog.org/index.php?page_id=126)

Marka je padla na 18 tisoč za dolar, v juliju na 160 tisoč, avgusta 1 milijon in v novembru 1923 na 4 milijone mark za dolar. Nemci so zgubljali svoje prihranke, začeli so se 'štrajki' lačnih, saj so plače bile izplačane v brez vrednem denarju. Dokler je vlada nasprotovala plačilu odškodnine, so jo ljudje podpirali, ko pa se je vlada septembra 1923 odločila za plačilo odškodnine, se je med ljudi naselil nemir, kar so ekstremisti izkoristili in po Nemčiji povzročali kaos. Prišel je čas, da nacisti udarijo.

Slika 7: Ernst Röhm (<http://projects.brg-schoren.ac.at/nationalsozialismus/frames/Politiker.htm>)

7 PIVNIŠKI PUČ

8. novembra 1923 so nacisti imeli 55 tisoč članov, člani pa so zahtevali akcijo. Hitler in nacisti so načrtovali zavezo, ko so hoteli ugrabiti vodje bavarske vlade in jih z orožjem prisiliti, da sprejmejo Hitlerja kot vodjo. Pomagal naj bi jim tudi general Erich Ludendorff, s

pomočjo katerega bi pridobili vojsko in zrušili demokracijo v Berlinu. Zvedeli so, da se v Münchnu pripravlja velik sestanek poslovnežev v pivniški loži in častni gostje naj bi bili tudi predstavniki vlade. 8. novembra 1923 so SA pod vodstvom Hermana Göringa obkolili zgradbo in ob 8.30 so Hitler in njegovi naoroženi vojaki vstopili v halo in zahtevali, naj je nihče ne zapusti ter da sta bavarska in vlada rajha bili odstavljene, da so barake Reichswehra in policije zavzeti, vojska in policija naj bi marširali pod svastiko, znamenjem NSDAP, po mestu. Od tega nič ni bilo res, kar pa ljudje v pivnici niso vedeli. Najvišje časnike v pivniški loži je Hitler povabil v posebno sobo in jim zapovedal, da bodo po vrnitvi razglasili nacistično revolucijo in postali del nove vlade. S tem se ti niso strinjali, nakar je Hitler šel v veliko sobo in povedal, da so se mu ljudje v stranski sobi pridružili in so Hitlerju začeli vzklikati. Prišel je general Ludendorff, odšel v stransko sobo in jim svetoval naj se pridružijo revoluciji, kar so ti tudi storili in v veliki sobi to tudi povedali. Nato je prišla novica, da je poskus, da bi zavzeli vojaške barake propadel, zato je Hitler zapustil halo in se odločil sam rešiti probleme. To je bila velika napaka in trije bavarski voditelji, Kahr, Lossov in Seisser so pobegnili iz hale. Hitlerju ni uspelo nemških vojakov nagovoriti k predaji in se je vrnil v halo, kjer je videl, da je revolucija propadla. Čisto nič se ni zgodilo, le vojaški štab je zavzel Ernst Röhm in SA postrojbe.

Kahr je odredil razpust NSDAP, Lossov ga je prav tako izdal in vojski odredil, naj ustavi naci puč. Vojaško ministrstvo so vojaki napadli in obkolili. Ludendorff je Hitlerju svetoval, naj enostavno zavzame München in da nihče zaradi njegove slave ne bo upal streljati na njega. Idejo je Hitler sprejel. 3000 nacistov je 'maširalo' skozi München do ministrstva, kjer so stali nasproti oboroženim policistom. Hitler jim je zapovedal, naj se predajo, a ti so začeli streljati in 16 nacistov ter 3 policisti so bili ranjeni, Hitlerjevo življenje je rešil osebni varnostnik. Preostale naciste so aretirali, tudi Hitlerja po treh dneh skrivanja pri prijateljih. Sicer so ga obsodili na kazen petih let ječe, vendar se je primer desničarskih simpatij nemškega sodstva v weimarski republiki pokazal tudi tokrat. V zaporu je preživel le devet mesecev, napisal knjigo Mein Kampf, v vmesnem času pa so NSDAP prepovedali in tudi njen časopis Völkischer Beobachter.

8 PONOVA ORGANIZACIJA NSDAP IN KNJIGA MEIN KAMPF

Po izpustu iz zapora pred božičem 1924 je bil njegov položaj med različnimi desničarskimi skupinami v Nemčiji razmeroma močan. Dramatični propad pivniškega puča je Hitlerja prepričal, da njegovo gibanje na oblast lahko pripelje le uporaba miroljubnih sredstev in demokratičnega previsa, ne glede na to, kako dolgo bo trajalo, in četudi je bil njegov cilj dokončno uničenje parlamentarne demokracije. Bavarskega premiera je uspel prepričati, da dvigne prepoved nad stranko in obljubil lepo obnašanje ter delovanje v okviru demokratičnih pravil. Četudi se je njegov položaj na skrajni desnici nemške politike še tako utrdil, se je vendarle spopadal z resnimi izzivi. Poleg vrste osebnih spopadov med vodilnimi osebnostmi bavarske partije so najresnejšo grožnjo pomenili gauleiterji severne in zahodne Nemčije pod vodstvom Gregorja Strasserja. Hoteli so poudariti družbeno radikalna stališča nacizma in so zato zahtevali nov program partije. Hitler je to videl kot grožnjo svojemu vodstvu, zato je na strankinem sestanku 14. februarja 1926 v Bambergu zahteval privrženost prvotnemu programu in zvestobo Führerju (voditelju). Od tedaj je bil njegov položaj neomajen.

Februarja 1927 so nacisti imeli prvi veliki miting po pivniškem puču in v dve urnem govoru je Hitlerja spet zaneslo - napadel je marksiste, republiko in Jude. Bavarska vlada mu je prepovedala govore za naslednji dve leti. To Hitlerja spet ni onemogočilo in je nacistično stranko organiziral v dve veji. Prva je še vedno bila odločena, da bo vrgla Nemško demokratično republiko, druga pa se je odločila organizirati vlado v čakanjju, ki naj bi nekega dne nadomestila republiko. Organiziral je tudi Hitlerjevo mladino (Hitler jugend) za dečke stare od 15 do 18 let in jo oblikoval kot boy scout. Dečki stari od 10 do 15 let so se lahko zbirali v Nemško mladino (Deutsches Jungvolk), za dekleta pa je ustanovil Bund Deutcher Maedel in za ženske Frauenschaft. SA so se preoblekli v rjave srajce, SS pa so funkcionirali kot Hitlerjevi osebni čuvaji in so imeli črne uniforme po zgledu italijanskih fašistov. Član SS je bil tudi Heinrich Himmler. Toda naleteli so na veliko oviro. Ekonomija se je izboljševala, nezaposlenost je padala, veliki industrialci so ostali brez dolgov, v tovarne je kapital prihajal iz Amerike. Američan Charles G. Danes je naredil načrt, ki so ga odobrili tudi zavezniki, po katerem bi Nemčiji zmanjšali vojno reparacijo in s tem stabilizirali marko ter omogočili posojila za ponovno izgradnjo nemške industrije, socialnih programov, gradnjo letališč, športnih stadionov in celo plavalnih bazenov.

Nemčija je imela novega predsednika, starega Plula on Hindenburga, ki se je odlikoval v I. svetovni vojni.

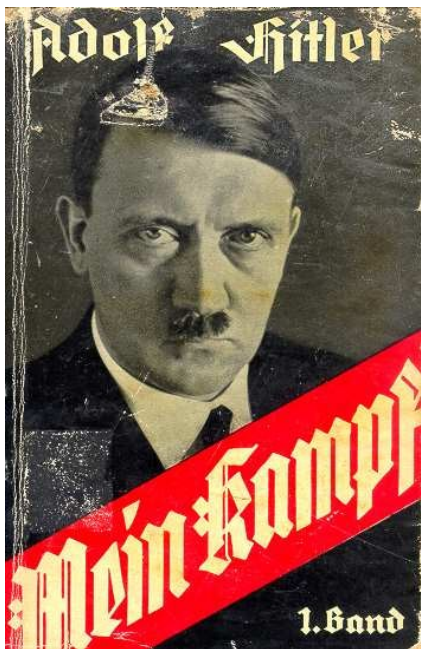
Četudi so vojski prepovedali marsikaj, so tajni dogovori med SZ in Nemčijo omogočili, da so Sovjeti urili svoje čete in izpopolnjevali orožje na sovjetskem ozemlju skupaj z Nemci. V zameno so Nemci na ozemlju SZ gradili vojaške tovarne in šolali oficirje Rdeče armade. Toda

Hitler je imel občutek, da dobri časi ne bodo trajali dolgo. Republika je živila na sposojenem denarju in sposojenem času in enkrat ga bodo že poiskali, ko bo država v krizi. V letu 1926 je partija štela le 17 tisoč ljudi in prav nihče si takrat ne bi mislil, da bo Adolf Hitler nekega dne postal vsenemški voditelj.

Slika 8: Adolf v zaporu

(http://vsebine.svarog.org/index.php?page_id=128)

Slika 9: Mein Kampf

(http://vsebine.svarog.org/index.php?page_id=128)

9 VELIKA DEPRESIJA

Med temi mirnimi leti je do Hitlerja prišel Joseph Göebbels, ki je hitro napredoval v nacistični hierarhiji. Bil je talentiran za pripravljanje govorov, organizacijo in propagando, obenem je med nacisti predstavljal posebnost, saj je imel doktorat iz literature Univerze v Heidelbergu. Göebbels je pripadal nacistični frakciji, ki jo je vodil Gregor Strasser, in je v resnici verjel v socializem in je simpatiziral z marksisti, kar je popolnoma nasprotovalo Hitlerjevi osebni filozofiji. Hitler ga je poslal v Berlin, kjer je za nalogo imel skrb za reorganizacijo in propagando nacistične partije. Za bodočega ministra propagande je to bil dober trening in članstvo je naraščalo.

Toda spet je prišlo do problemov, ko so nacisti pretepli starega pastorja, ki je Göebbelsa nadlegoval med nacističnimi avtomobilskimi dirkami. Policija je v Berlinu NSDAP razglasila za nelegalno in prepovedala nacistične govore v celotni Prusiji, toda blokada je bila kratkotrajna. Pomladi 1927 je Hitler prišel v Berlin in govoril pred 5000 udeleženci. Leta 1928 so bile volitve v nemški parlament - Reichstag in NSDAP je na teh volitvah dobila približno 2 odstotka vseh glasov. Na nekaterih protestantskih območjih severozahodne Nemčije je leta 1928 dobila skoraj 10 odstotkov glasov, vendar so le redki ugabili, kakšen pomen bo to imelo za prihodnost. Izid volitev leta 1928 je na oblast pripeljal koalicijsko vlado tako imenovane "velike koalicije", ki je obsegala Socialdemokratsko stranko (SPD) in različne malomeščanske stranke. Manj kot dve leti kasneje je ta koalicija razpadla in od tedaj dalje je bil Reichstag brez moči. Istočasno je NSDAP postala največja samostojna stranka v državi.

Nemčiji je brez nacistov šlo prav lepo - ekonomija je bila močna, inflacija pod kontrolo in ljudje so spet delali. Toda Hitler je vedel, da takšen mir ne bo trajal prav dolgo in imel je prav. V New Yorku je 29. oktobra leta 1929 prišlo do zloma borze zato, ker so ZDA imele rekordno proizvodnjo, rekorden investicijski vložek in rekordno količino neprodanih proizvodov. Polna skladišča so povzročila padanje cen, manjšanje proizvodnje, množično odpuščanje delavcev in padanje cen vrednostnih papirjev. Padec newyorške borze je vplival na vse države. Začela se je velika depresija in Adolf Hitler je vedel, da je prišel njegov čas. Nemška ekonomija je bila še posebej krhka zaradi tega, ker je bila zgrajena na tujem kapitalu, predvsem na posojilih. Ko je stopnja produkcije padala, so se vse bolj večalo odpuščanja delavcev, banke so propadale, privarčevani denar je zgubljal svojo vrednost in kar čez noč so številne družine srednjega sloja bile uničene.

Do sredine 30. let, med ekonomskim pritiskom velike depresije, je nemška demokratična vlada začela razpadati. Marca 1930 je Heinrich Brüning, član Katoliške centralne stranke, postal kancler.

Čeprav so Nemci nujno potrebovali finančni program, ki bi ga morala sprejeti vlada, je kancler pri sprejemanju tega naletel na nasprotovanje opozicije. Zato je od predsednika Hindenburga zahteval naj se sklicuje na člen 48., ki je predsedniku dajal moč, da vlada po dekretu. To je povzročilo nasprotovanje opozicije, ki je zahtevala umik dekreta. Kot zadnjo možnost je kancler prosil predsednika naj razpusti Reichstag in razpiše nove volitve. Datum volitev je bil 14 september in Hitler je s svojo stranko šel v akcijo. Nemško ljudstvo je bilo naveličano revščine in je bilo pripravljeno poslušati kogarkoli, tudi Hitlerja. In prav on je bil tisti, ki jim je ponujal tisto, kar so si želeli. Vsakdanji kruh in službo tako, da so namesto masla proizvajali tanke.

Slika 10: Reichstag v ognju (<http://www.911review.com/precedent/century/reichstag.html>)

10 NEMCI IZVOLJO NACISTE V REICHSTAG

V propagandni kampanji so najmočnejše nacistično orožje bili Hitlerjevi govori. V njih je Nemcem ponudil tisto, kar so najbolj potrebovali - spodbudo. Dajal jim je upe in se izogibal

detajlom. Uporabljal je preproste fraze, ki jih je vseskozi ponavljal. Nezaposlenim je ponujal delo, propadlim poslovnežem prosperiteto, industrialcem profit, povečano vojsko, socialno harmonijo, konec klasnega razlikovanja za mlade idealistične študente in za obupance - novo vzpostavitev nemške slave. Obljubil je red, enotnost, konec vojaških reparacij, konec versajske pogodbe, kontroliranje marksistov in ostro ravnanje z Judi. Ker se je obračal na vse nemške razrede je tudi ime stranke - nacionalna socialistična nemška delavska stranka - bilo namerno izbrano. Dan volitev, 14. septembra, je nacistom prinesel 6 milijonov 371 tisoč oziroma čez 18 odstotkov glasov. Dobili so 107 sedežev v Reichstagu in postali druga največja stranka v Nemčiji. Ko so 13. oktobra oblečeni v rjave srajce zavzeli svoje sedeže v parlamentu, niso imeli niti najmanjšega namena delati v imenu demokracije. Vedeli so, da bo v njihovo korist, če se bodo razmere v Nemčiji poslabšale. Nacistični civilisti so zmago praznovali tako, da so razbijali okna judovskih trgovin. Znamenje stvari, ki so šele imele priti.

Slika 11: Proslavljanje zmage

(http://vsebine.svarog.org/index.php?page_id=130)

11 HITLER KANDIDIRA ZA PREDSEDNIKA

Nemci so bili obupani, milijoni nezaposlenih, mali obrtniki so propadali, civilizacija je propadala in na berlinskih cestah je vladal kaos. Toda izvoljeni politiki niso storili ničesar, ker

so v parlamentu vladale takšne razprtije, ki so jih tudi nacisti s pridom izkoriščali. Pod vodstvom Hermanna Göringa so redno zmotili razprave in se obnašali vulgarno in grobo. Republika pa se je ogledovala še z enim problemom. Leta 1932 naj bi bile predsedniške volitve, toda predsednik Hindenburg, ki je demokracijo držal skupaj, ni imel namena še enkrat kandidirati. Kancler Bruening se je obrnil na Hitlerja za pomoč. Prosil ga je naj podpre idejo, da bi sedanji mandat Hindenburgu podaljšali, ker je bil že tako star. Pri 85. letih je bilo težko pričakovati, da bi dočakal konec svoje nove 7 letne izvolitve. Hitler načrta ni podprl, ampak se je sam prijavil za kandidaturo. Februarja 1932 se je Hindenburg premislil in njegov edini protikandidat je bil Hitler. Njegov slogan je bil Svoboda in kruh, stari predsednik pa sploh ni imel predvolilne kampanje.

Računal je na glasove tistih Nemcev, ki niso hoteli radikalizma na oblasti. 13. marca 1932 je Hitler dobil 11 milijonov 339 tisoč 446 glasov oziroma 30 odstotkov, Hindenburg pa 18 milijonov 651 tisoč 497 glasov ali 49 odstotkov. Ker je Hindenburgu še vedno manjkala potrebna absolutna večina, so razpisali tudi drugi krog volitev. Hitlerjeva kampanja je bila še bolj nasilna kot prva, toda zagodel jim je incident z šefom SA Ernstom Röhmom. Opozicijski časnik je objavil pisma, ki sta si jih pisala Röhm in določeni zdravnik. Hitlerju so bila znana njegova homoseksualna nagnjenja in je dal raziskati, če je imel odnose s kakšnim mladoletnikom. Ker njihov odvetnik tega ni potrdil, si je Hitler oddahnil in Ernst Röhm je zaenkrat še ostal vodja SA. 10. aprila 1932 je za Hitlerja glasovalo 13 milijonov 418 tisoč 547 ljudi ali 36 odstotkov, za Hindenburga pa 19 milijonov 359 tisoč 983 volivcev ali 53 odstotkov ljudi. Stari gospod je bil izvoljen s potrebno absolutno večino, je pa tudi Hitler pokazal veliko priljubljenost. V Berlinu je vladala zmeda, strah in govorice, pojavil se je tudi moški Kurt von Schleicher, zelo ambiciozen oficir, ki si je namesto Hitlerja želel vladati Nemčiji.

12 HITLER JE IMENOVAN ZA NEMŠKEGA KANCLERJA

Med tradicionalne prikaze padca weimarske republike sodijo diplomatske in gospodarske težave, ki jih je povzročil versajski sporazum, problemi, ki so izhajali iz nove ustave,

pomanjkanje demokratičnega konsenza, inflacija v prvih letih republike in nagel padec cen pred njenim koncem. Weimarska republika pod vodstvom zmernega socialista Friedricha Eberta, ki ga je leta 1925 nasledil Hindenburg, je že zaradi svojega nastanka po porazu Nemčije bila v očeh nemškega naroda prekleta. Potem, ko so objavili pogoje versajske pogodbe in sta po tem sporazumu bili centralni sili Nemčija in Avstro-Ogrska izključno odgovorni za izbruh vojne avgusta 1914 (tako imenovana klavzula krivde), je Nemčija silam antante morala plačati ogromne finančne reparacije, ki so še povečale že tako velike gospodarske težave države. Poleg tega so nemške kolonije prišle v roke zmagovalk, medtem ko so nekatera ozemlja pripadla Poljski, kar je ustvarilo koridor med vzhodno Prusijo in preostalim delom Nemčije, Alzacijo in Loreno pa so vrnil Franciji. Te izgube niso bile le vprašanje ponosa: del Šlezije, vključen v novo Poljsko, je imel dragocene zaloge lignita; Alzacija je imela visoko razvito tekstilno in strojno industrijo; Lorena, nemara najpomembnejša od vseh, pa je imela bogata nahajališča železove rude, ki je pomenila poceni surovino za jeklarsko industrijo Porurja.

Weimarska ustava sprejeta januarja 1919 v Weimarju je bila kritizirana z dveh vidikov: po eni strani je dajala nemajhna pooblastila predsedniku republike, po drugi pa je uvajala absolutno proprocialni predsedniški sistem. Januarja 1933 je Hitler prevzel vladanje 14 let stari nemški republiki, ki je v mislih mnogih že preživela svoj smisel. Ekonomski pritisk Velike depresije, ljudje brez služb in hrane, obupani za svoj obstoj so se naveličali samozadovoljnih politikov. Hitler je v svojem govoru povedal: "Napel bom vse moči za dobrobit nemškega ljudstva, ščutil bom ustavo in zakone ter odgovorno opravil naloge, ki sem jih dobil in pravično vodil zadeve in pravico do vsakogar." Do takrat so to prisego zavestno kršili vsi prejšnji kanclerji. Kanclerja Schleicher in Papen sta recimo predsedniku Hindenburgu predlagala, naj republiko nadomesti z vojaško diktaturo in tako reši upadanje svoje politične moči. Hitler naj bi predsedoval kabinetu, ki je poleg njega imel le še dva nacista od vsega 11 ministrstev. Hermann Göring je bil minister brez listnice in minister notranjih zadev za Prusijo, Wilhelm Frick pa je bil minister za notranje zadeve. Franz von Papen je bil vice kancler in Hindenburg mu je obljubil, da bo Hitler v predsedniške prostore sprejet le, če ga bo Papen spremljal. Na ta način so hoteli Hitlerja nadzorovati in Papen je nameraval s pomočjo konservativne večine sam voditi vlado. Napovedal je, da bo čez dva meseca Hitlerja čisto potisnil v kot. Papen in številni drugi ne nacisti so domnevali, da jim je novi kancler v korist.

Konservativni člani nekdanje aristokracije so republiki želeli konec in pričakovali so vrnitev avtoritativne vlade, ki bo Nemčiji povrnila sijaj in stare privilegije. Hoteli so se vrniti v cesarske čase in Hitler naj bi jim omogočil prvi korak, saj so vedeli, da si ne želi republike. Veliki bankirji in kapitalisti, skupaj s Kruppom in I. G. Farbenom, so lobirali za Hindenburga in mislili, da bo Hitler dober za njihove kariere. Obljubil jim je svobodno podjetništvo in omejevanje komunizma in delavskih gibanj (trade unions). Tudi vojska je stavila na Hitlerja, ker je obljubljal konec versajske pogodbe in razširitev vojske na nekdanjo slavo. Vsi pa so imeli nekaj skupnega - podcenjevali so Hitlerja. Čez nekaj tednov je Hitler postal absolutni vladar Nemčije in je sprožil verigo dogodkov, ki so rezultirali II. svetovno vojno in smrt skoraj 50 milijonov ljudi. Za začetek je Hitler videl nemško republiko, kako pada v plamenih in v februarju, 1933 so nacisti naredili načrt požiga Reichstaga, s čemer so hoteli popolnoma zaključiti z demokracijo.

Slika 12: Hitler imenovan za nemškega kanclerja

(http://vsebine.svarog.org/index.php?page_id=133)

13 HITLER JE POSTAL DIKTATOR

Po volitvah so nacisti začeli s sistematičnim prevzemom države. Četudi niso dobili absolutne večine, so se povezali z DNVP (Deutsche national volkspartie), ki je pridobila 8 odstotkov

glasov in so z njo v Reichstagu oblikovali večino. 23. marca 1933 so to večino uporabili za to, da so sprejeli tako imenovano opolnomočenje, po katerem je Hitlerjev kabinet lahko vladal brez tega, da bi njegovo dejavnost potrjeval bodisi Reichstag bodisi predsedniški dekret. Politične sovražnike so aretirali, odpirali so pozneje tako znane koncentracijske logore, kamor so zapirali "nezaželene" nemške družbene skupine: prestopnike, delomrzneže, potepuhe, prostožidarje, homoseksualce, pripadnike verskih sekt in rasni manjšini Cigane in Jude. Koncentracijska taborišča so bila organizirana pod SA in SS enotami, prvo pa so ustanovili leta 1933 v Dachauu severno od Münchna. Prvi zaporniki so bili komunisti in socialdemokrati.

Državno službo so očistili političnih nasprotnikov in Judov (na Hindenburgovo vztrajanje so pustili tiste Jude, ki so se udeležili velike vojne). Neodvisne vplivne skupine in politične stranke so razpustili in jih razglasili za nezakonite. Sindikate so razpustili, njihovo premoženje pa zaplenili in namesto njih ustanovili nemško delavsko fronto (DAF), ki jo je vodil Robert Ley in je postala mehanizem za nadzor delavstva (v Tretjem rajhu so stavke delavcev bile nezakonite). Junija so prepovedali SPD, druge politične stranke pa niso nudile odpora in so se same razpusile. Cerkve so še naprej uživale določeno mero organizacijske samostojnosti, toda pri tem so bile skoraj popolne izjeme. Edina institucija, ki je vsaj v tistem času bila nedotaknjena, je bila armada. Hindenburg je podpisal osvoboditev vseh nacistov iz zaporov - tako tatov kot morilcev, in možnost aretacije vseh, ki bi kritizirali vlado in NSDAP. Hitler je tudi zahteval, da sprejmejo Zakon za ukinitvev gorja ljudi in rajh, s katerim bi v resnici popolnoma onemogočili obstoj demokracije in legalizirali Hitlerjevo diktaturo.

Pred novo izvoljenim Reichstagom je Hitler obljubil tudi mir s Francozi, Veliko Britanijo in Sovjetsko zvezo. Za to pa je potreboval sprejetje akta in dve tretjini glasov oziroma 31 nenacističnih glasov. Pred glasovanjem se je oglasil Otto Wells, vodja socialdemokratov. Povedal je, da se socialdemokrati v tej zgodovinski uri klanjajo principom humanosti in pravde, svobode in socializma. "Noben akt vam ne more dati moč, da uničite ideje, ki so večne in neuničljive," je še dodal. Hitler je popenil, glasovali pa so tako - 441 za, 84 (socialdemokrati) proti. Vzpon na oblast z volitvami leta 1933 mu je omogočil, navkljub nasprotnemu mnenju, dokazati svoje organizacijske sposobnosti utelešene v vojaški postrojbi SA. Demokracija se je končala in sredi leta 1933 je Nemčija postala enopartijska država.

V NSDAP se je vključevalo vse več ljudi, ki so jim stari člani rekli "marčne vijolice". Na koncu so stranko za članstvo celo morali zapreti. Številni so se s stranko strinjali - birokrati, industrialci, celo intelektualci in literati kot Gerhart Hauptmann, znani dramatik.

Slika 13: Vsakdanji nacistični marš

(http://vsebine.svarog.org/index.php?page_id=135)

Slika 14: Hitlerjev govor

(http://vsebine.svarog.org/index.php?page_id=135)

14 PRVE OSVOJITVE

2. avgusta je predsednik Hindenburg umrl in Adolf Hitler je prevzel njegove dolžnosti. Funkcija kanclerja in predsednika sta se združili in Hitler je postal državni poglavar in

vrhovni poveljnik oboroženih sil. Prva zadeva, ki jo je hotel uresničiti, je bilo zavzetje Avstrije. Načrtoval je umor avstrijskega kanclerja Dollfusa na Dunaju, kar mu je 25. julija 1934 tudi uspelo. Še pred tem so nacisti zavzeli radijsko postajo, na kateri so objavili, da je kancler odstopil. Toda nacistični puč ni uspel, ker so vladne sile, ki jih je vodil Schuschnigg obvladale položaj, zarotnike polovile in jih 13 pozneje tudi obesili. Nato se je Hitler lotil obnovne zasedbe demilitariziranega Porenja in v teku zime 1935/36 je dočkal svoj trenutek. Francija in Velika Britanija sta bili prezaposleni z italijanskimi napadi na Etiopijo in 1. marca se je Hitler odločil. Njegovi generali so sicer bili prepričani, da jih bodo francoske sile zmlele. Vendar so kljub temu uspešno tvegali in dosegli ponovno osvojitve Porenja. Francija ni storila nič.

Slika 15: Hitler se je dobro razumel z generali

(http://vsebine.svarog.org/index.php?page_id=137)

Hitler je kmalu svojim najbližjim sodelavcem predstavil svoj načrt, ki ga je imenoval tudi za svojo oporoko v primeru smrti. Govoril je o ciljih nemške politike in o nujnosti zavzetja tako imenovanega lebensrauma - življenjskega prostora. Vprašanje ni več bilo, kam se širiti, temveč kdaj in kje. Obstajale so tri možnosti: počakati na leto 1943/45, seveda če bo voditelj še živ; če bi se notranji spopadi v Franciji razvili v domačo krizo in tako popolnoma izčrpali francosko vojsko in jo onesposobili za vojskovanje proti Nemčiji, bi nastal čas za akcijo proti Čehom; in za prvo nalogo so si zastavili istočasno uničenje Češkoslovaške in Avstrije.

Hitler je domneval, da sta Francija in Velika Britanija Češkoslovaško že črtali in ji ne bosta pomagali.

Zato se je na vojno začel pripravljati že naslednje leto, čemur so nasprotovali generali Blomberg, Fritsch in Neurath, kar so čez tri mesece obžalovali, ko so zapuščali svoje položaje. Leta 1936 se je skupaj z Mussolinijem vmešal v špansko državljansko vojno, nakar

se je odločil počistiti na domačem dvorišču, v armadi. Blomberg se je nameraval oženiti s svojo tajnico Erbo Gruhn in je za dovoljenje vprašal Göringa, ki mu je poroko navkljub temu, da je Erna bila navadnega rodu, dovolil. Glavni priči sta mu bila Hitler in Göring. Vihar se je začel za časa medenega potovanja, saj naj bi Erna bila nemoralna hči nemoralne matere, ki se je ukvarjala s prostitucijo.

Mapa s temi podatki se je sprva prikazala na policiji in šef policije jo ni želel izročiti Göringu, temveč Blombergovemu prijatelju generalu Keitelu. Ta mu jo je poslal nazaj z namigom, naj jo pokaže Göringu, ki je bil zelo zadovoljen. Končno je dobil priložnost, da je onemogočil Blomberga in da si prigrabi njegovo mesto kot glavni poveljnik Wehrmachta . Hitler je v tem videl imenitno priložnost, da likvidira svoje opozicijsko nastrojene generale in sočasno je iz zunanjega ministrstva vrgel Neuratha in ga zamenjal z Ribbentropom. Nova ekipa ljudi je pripravila nova sindikalna stališča do Avstrije, sudetske krize in Judov, katere so prevzele enote SS. To je pripeljalo do tako imenovane Kristalne noči, ko so od 9 do 10. novembra 1938 požgali sinagoge, izropali judovska podjetja, 30 tisoč moških so poslali v koncentracijske logore. Hitler je v svoje roke že kot kancler prevzel vrhovno poveljstvo nad oboroženimi silami, zdaj pa je še ukinil vojno ministrstvo in namesto njega ustanovil organizacijo, ki je v II. svetovni vojni postala znana kot Vrhovna komanda oboroženih sil (OKW - Oberkommando der Wehrmacht).

15 1. SEPTEMBER 1939

Hitler je datum napada na Poljsko ves čas prestavljal, saj je hotel ugotoviti, kako se lahko izogne britanski intervenciji. 25. avgusta je Mussoliniju poslal sporočilo, v katerem ga sprašuje, kakšno vojno opremo in surovine zahteva, da se Italija lahko udeleži glavnega

evropskega konflikta. Duce je odgovoril, da na vojno še ni pripravljen, nato pa ga je Hitler prosil, naj njegov boj vsaj podpre v tisku in naj mu pošlje italijanske delavce za industrijo in poljedelstvo. Hitler je vrhovnemu poveljstvu sporočil, da se bo napad na Poljsko začel 1. septembra. Britanski poslanik Henderson je 28. avgusta urgiral, naj poljska in nemška vlada rešita svoje razlike ter naj Nemčija Poljski zagotovi njene interese ob mednarodnih jamstvih. Hitler je v odgovoru bil neverjetno prijazen in je odgovoril, da bo preučil britansko noto. Seveda je to bil le način, kako naj Velika Britanija ostane izven spopada in je že začel pripravljati vojsko. 29. septembra je Hendersonu dal drugačen odgovor: "Herr Hitler je bil manj razumen kot včeraj" ter je podal svoje uradne zahteve: vrnitev Gdanska in koridora ter zagotovitev nemških svoboščin na Poljskem. Nemčija bo ustregla Britancem in se bo direktno pogovorila s Poljaki, ki pa morajo z vsemi pooblastili priti v Berlin 30. avgusta. Britanska in francoska vlada sta naredili vse, da bi se pogajanja res začela. Polkovnik Beck je sprejel možnost pogovorov v Berlinu in tja poslala poslanca Lipskega. Lipski je odšel na sprejem pri Ribbentropu, kjer so ga pustili čakati dve uri in ga nato vprašali, ali s seboj ima vsa pooblastila. Ko mu je prebral poljsko noto, ga je Ribbentrop znova pustil čakati in mu povedal, da bo obvestil Hitlerja. Po vrnitvi v poslaništvo Lipski ni mogel dobiti zveze z Varšavo, ker so Nemci izključili telefone.

Ne glede na diplomatsko igro je Hitler izdal ukaz, naj se napad na Poljsko začne v skladu s pripravami, datum napada je 1. september, čas napada 4.45 zjutraj. Ko se je zvečer 31. avgusta 1939 mrak spuščal na Evropo, je poldrugi milijon nemških vojakov na poljski meji opravljal zadnje premike za jutranji napad na Poljsko. Ob devetih zvečer so vse nemške postaje prenašale voditeljeve mirovne predloge Poljski. Dejstvo, da nikoli niso bili izročeni Poljakom, so prezrli. Nemške enote so Poljsko napadle v noči 30. avgusta na 1. september 1939 in ne Francija ne Velika Britanija, obe veliki zaveznici Poljske, nista storili nič. Četudi je v tem času zahodna fronta oziroma meja med Francijo in Nemčijo ostala nezavarovana, saj so vsi nemški vojaki bili na Poljskem, se francoski generali niso odločili za napad, Francija in Velika Britanija pa sta Hitlerju vojno napovedali šele 3. septembra. Stalin in Hitler sta se v sporazumu med drugim dogovorila tudi o razdelitvi Poljske in Sovjetski zvezi je po osvojitvi pripadla vzhodna polovica Poljske, Litva, Latvija in Estonija, Nemcem pa ostali del poljskega ozemlja ter Gdanski koridor. Hitler je za leto 1940 sprva načrtoval napad na Francijo, vendar se mu je zaradi takratnih okoliščin odpovedal. Nemško letalo je namreč zašlo na belgijsko ozemlje in ko je pilot moral prisilno pristati, so Belgijci v letalu odkrili popolne načrte za napad na Francijo in za odprtje celotne zahodne fronte. Hitler je operacijo ustavil in 9. aprila 1940 je začel z napadom na Dansko in Norveško, 10. maja pa napade Belgijo in Nizozemsko.

V imenu Francije je s Hitlerjem 22. junija premirje podpisal sam maršal Petain, Francija pa se razdeli na dva dela: na zasedeno Francijo s sedežem v Parizu ter na nezasedeno oziroma Vichyjsko Francijo, kjer Petain sodeluje z Nemci. Da bi porazil še edinega poglavitnega nasprotnika v Evropi, britanskega premierja Winstona Churchilla, se je 15. avgusta Hitler odločil za napad na Anglijo. Hitler je Anglijo odločil napasti le z bombniki ter je načrtoval, da jo bo porazil v nekaj tednih. Vendar so Angleži že takrat poznali radarje, ki so odkrivali sovražna letala ter so takoj vedeli, kje in kdaj bo se zgodil nemški napad. V bitki za Anglijo je Hitler doživel svoj prvi poraz in se je po 15. septembru 1940 odločil, da nemško letalstvo še ne more izvršiti velikega dnevnega napada na Anglijo, saj so letala ves čas prestrezali angleški radarji in zato rezultatov bombardiranja skoraj da ni bilo.

Podpisu Trojnega pakta v Berlinu 27. septembra 1940 med Nemčijo, Italijo in Japonsko so se pridružile tudi Madžarska, Romunija, Bolgarija, Slovaška, Finska in Jugoslavija, podpisniki pa so si želeli predvsem pravičnejšo razdelitev sveta. Italijanska vojska, ki se je začela vojskovati junija 1940, bi morala napasti in hitro poraziti Grčijo, vendar ji to ni najbolje šlo od rok. Hitler, ki je že načrtoval napad na Sovjetsko zvezo, je sile moral preusmeriti na Balkan, kjer mu je načrte pokvarila tudi kraljevina Jugoslavija. Ker se je bal, da ne bi nastala zavezniška fronta nad Solunom, je želel urediti razmere na Balkanu. Začetek napada na SZ pa je prestavil za štiri tedne, kar se je pozneje izkazalo za usodno, saj so Nemci v globokem snegu in hudem mrazu tožili po teh štirih tednih, ki bi jim po njihovem prepričanju prinesli zmago. Ob koncu leta 1940 so se v severni Afriki začele italijanske vojaške akcije proti Angležem, ker pa so Italijani bili neuspešni jim je 1941 na pomoč prišel nemško-afriški korpus pod vodstvom Erwina Rommla. Rommel je sprva bil zelo uspešen, v novembru 1942 pa se v severni Afriki izkrcajo Angleži in Američani. Nemške sile so ustavili 100 kilometrov pred Aleksandrijo, afriške fronte pa je konec 13. maja 1943. Napad na SZ se je začel 22. junija 1941, odločilna bitka med SZ in Nemčijo pa je bila pri Stalingradu, kjer se je 31. januarja 1943 predal nemški general Paulus. Ta veliki nemški poraz je pomenil začetek konca. Hitler je vojno s SZ imenoval boj ideologij in rasnih nasprotij. Zato je ukazal, naj se vodi neusmiljeno in surovo, vsi generali so morali njegove ukaze izpolnjevati brez ugovorov. Nemški vojaki, ki bi bili obtoženi kršenja vojnega prava ne bi bili klicani na odgovornost.

Potem, ko se konča afriška fronta so se zavezniki izkrkali na Siciliji ter začeli prodirati proti severu. Julija leta 1943 je veliki fašistični svet zahteval obnovo ustavne monarhije s parlamentom in vrhovno poveljstvo nad oboroženimi silami. Mussoliniju je odpovedal pokorščino in kralj ga je poslal v zapor, fašistično stranko pa razpustil. Hitler je bil zelo pretresen zaradi njegovega strmoglavljenja in se je odločil, da ga bo osvobodil. Mussolinija so

poslali na najvišji vrh Apeninov, kjer so ga SS-ovci osvobodili. Mussolini je na Hitlerjevo nagovarjanje oklical Italijansko socialno republiko ter se nastanil ob obali Gardskega jezera. Italija je kapitulirala 8. septembra 1943, vendar so severni del še vedno držali Nemci in oktobra celo Italija napove vojno Nemčiji.

Ob izkrcaju ameriških in britanskih sil pri Calaisu v Normandiji 4. junija 1944 je Hitler bil živčna razvalina. Četudi so mu frontni poveljniki predlagali umik vojske izven dosega sovražnikovih ladij, ta o tem ni hotel nič slišati in je generale prepričeval v uspeh novega orožja - letelih bomb V-1. Poraz na zahodni fronti ni bil vse, temveč so tudi Sovjeti 4. julija 1944 prestopili poljsko mejo in prodirali proti Nemčiji. Nemci so hitro zbrali vsa razpoložljiva sredstva, da bi branili domovino. Hitlerju so hrbet obrnili tudi nekoč zvesti sodelavci, ki so začutili, da ni več možnosti za nemško zmago. V poskusu oficirskega puča in atentatu na Hitlerja so sodelovali Stauffenberg, poveljnik rezervne armade, general Beck, feldmaršal von Witzleben in general Höpner, general Feilgebiel, Canaris, "puščavska lisica" Rommel. Atentat in puč so zarotniki izvedli 20. julija 1944, vendar je poskus bil neuspešen. V letu 1945 se je konec tretjega rajha zelo hitro bližal. Naprave za spuščanje letelih bomb V-1 in raket V-2 je uničilo napredovanje Eisenhowerjevih enot, učinkovito uporabo rekreativnih lovcev so preprečili zavezniki z bombardiranjem letališč in rafinerij s posebnim gorivom, izdelava atomske bombe pa se je zavlekla. Hitler je konec vojne doživel v podzemnem bunkerju zgrajenem 17 metrov pod kanclersko palačo. Telesno je hitro propadal. Zavezniki so v Berlin vstopili 25. aprila 1945, Hitler in njegovo spremstvo pa so samomor naredili 30. aprila, ko se je tudi poročil z dolgoletno ljubico Evo Braun. Številni so ob začetku vojne zapustili deželo - dva tisoč pisateljev, znanstvenikov in umetnikov - in se večinoma naselili v Ameriki. Med njimi so bili pisatelj Thomas Mann, režiser Fritz Lang, igralka Marlene Dietrich, arhitekt Walter Gropius, glasbeniki Otto Klemperer, Kurt Weill, Richard Tauber, psihoanalitik Sigmund Freud, in Albert Einstein, ki se je za časa Hitlerjevega vzpona na oblast zadrževal v Kaliforniji in se nikoli ni vrnil.

16 ZAKLJUČEK

O Hitlerju res nisem vedel veliko, zato me je ta seminarska naloga še toliko bolj veselila. Ker človeštvu ni naredil veliko dobrega, ga imajo ljudje v spominu kot slabega človeka. S to nalogo sem zvedel prav vse o življenju nemškega diktatorja in nacističnega voditelja.

17 VIRI IN LITERATURA

Knjiga: Hitler, A.,(2008) – Moj boj - Mein Kampf, (3.ponatis) Slovenija: Mavrica

Internetne povezave:

http://vsebine.svarog.org/index.php?page_id=141

http://vsebine.svarog.org/?vsebina=adolf_hitler

http://sl.wikipedia.org/wiki/Adolf_Hitler

http://www2.arnes.si/~omislinjamb/spletne/matic/adolf_hitler_rodbina_in_mladost.htm

<http://hitler.firbec.com/>

<http://www.google.com/>